

MTÜ Õigeusu Hariduse Ühing Ülestõusmine

Narva Õigeusu Gümnaasium

**PÕHIKOO LI VALIK AINE
"ÕIGEUSUÕPETUS" AINEKAVA**

Kinnitatud 28.08.2026
MTÜ Õigeusu Hariduse Ühing Ülestõusmine
juhatuse käskkirjaga nr 2025/2026-16

Narva 2026

1. Seletuskiri

Õigeusuõpetuse õpetamine III kooliastmes jätkab kooli I ja II kooliastmes õigeusu huviringi kaudu kujundatud teadmiste, väärtuste ja kogemuste arendamist. Õppe eesmärk on toetada õpilase moraalsel ja vaimset arengut, süvendada teadmisi õigeusu usust, Pühakirjast, Pühast Pärimusest, palvest, kirikuelust, kristlikust eetikast ja õigeusu kultuuripärandist.

Ainekava on seotud kooli õppekavas määratletud õigeusu-valgustuslike läbivate teemadega:

- Püha Pärimus;
- Pühakiri;
- Palve;
- Heategevus;
- Kirikuga ühendamine;
- Usuline maailmavaade.

Nimetatud läbivaid teemasid käsitletakse kõigis III kooliastme klassides eakohaselt ja järjepidevalt.

Õpilane õpib seostama omandatud teadmisi oma igapäevaelu, suhete, valikute ja vastutusega.

Õppetöös pööratakse tähelepanu kristlikele põhiväärtustele: usk, lootus ja armastus, ligimesearmastus, halastus, andestamine, ausus, vastutus, töökus ja inimväärikus.

Õigeusu aluste õpetamine on seotud teiste õppeainetega, eelkõige kirjanduse, ajaloo, inimeseõpetuse, kunsti ja muusikaga, mis võimaldab käsitleda õigeusu kultuuri laiemas ajaloolises ja kultuurilises kontekstis.

2. Õppekorraldus

III kooliastmes toimub õigeusu aluste õpe:

- 7. klassis – 1 tund nädalas, 35 tundi õppeaastas;
- 8. klassis – 1 tund nädalas, 35 tundi õppeaastas;
- 9. klassis – 1 tund nädalas, 35 tundi õppeaastas.

Õppetöös kasutatakse Pühakirja ja Püha Pärimuse tekste, pühakute elulugusid, vestlusi, arutelusid, esitlusi, video- ja õppematerjale, kirikukunsti ja -muusikat.

III kooliastmes käsitletakse läbivaid teemasid ka iseseisvate õppeülesannete, referaatide, loovtööde ja projektide kaudu.

Õppetööd toetavad võimaluse korral kooli palvetalitused, kirikupühad, kirikukoor, õppekäigud, kirikukülastused, heategevuslikud tegevused, usu-valgustuslikud üritused ja palverännakud.

3. III kooliastme õpitulemused

III kooliastme lõpuks õpilane:

- tunneb Pühakirja ja Püha Pärimuse tähendust õigeusu kirikus;
- tunneb Vana ja Uue Testamendi olulisemaid sündmusi ja õpetusi;

- oskab leida ja kasutada eakohaseid Pühakirja tekste;
- mõistab palve tähendust kristlase vaimses elus;
- tunneb üld- ja erapalve põhimõtteid ning käitumist ühispalvel;
- tunneb õigeusu kiriku põhilisi sakramente, jumalateenistusi ja usukombeid;
- orienteerub õigeusu kirikukultuuri põhimõistetes;
- mõistab heategevuse ja ligimesearmastuse tähendust kristlikus elus;
- tunneb tuntumate pühakute elulugusid ja mõistab nende eeskuju tähendust;
- tunneb kümmet käsku ja õndsakskiitmisi;
- oskab seostada kristlikke väärtusi oma igapäevaelu ja valikutega;
- mõistab usu, lootuse ja armastuse tähendust kristlikus maailmavaates;
- oskab eakohaselt arutleda hea ja kurja, vabaduse, vastutuse, andestamise ja ligimesearmastuse üle;
- oskab kasutada õpitut iseseisvas õppeülesandes, referaadis, loovtöös või projektis;
- väärtustab oma usulist ja kultuurilist pärandit ning suhtub lugupidavalt teistesse inimestesse.

4. 7. klassi ainekava – 1 tund nädalas, 35 tundi õppeaastas

Õpitulemused

7. klassi lõpetaja:

- teab Pühakirja ja Püha Pärimuse mõistet;
- tunneb Piibli üldist ülesehitust;
- tunneb Vana ja Uue Testamendi olulisemaid lugusid;
- mõistab kümne käsu ja õndsakskiitmiste põhilist tähendust;
- mõistab palve tähtsust kristlase elus;
- tunneb tähtsamaid õigeusu palveid;
- teab kirikus ja ühispalvel käitumise põhimõtteid;
- tunneb valitud pühakute elulugusid;
- mõistab ligimesearmastuse, halastuse ja heategevuse tähendust;
- tunneb kirikuaasta tähtsamaid pühi;
- oskab seostada õpitud kristlikke väärtusi igapäevaeluga.

Õppesisu

Pühakiri

Piibel kui Pühakiri. Vana ja Uus Testament. Piibli raamatute üldine ülesehitus. Valitud lood Vanast ja Uuest Testamendist. Evangeelium ja selle tähendus kristlase elus.

Püha Pärimus

Püha Pärimuse mõiste. Pärimuse edasiandmine põlvest põlve. Pühakute elulood kui osa kiriku pärimusest. Kirikupühad, kombed ja traditsioonid.

Palve

Palve mõiste ja tähendus. Tänu-, ülistus- ja palvepalved. Isiklik ja ühine palve. „Meie Isa“ ja teised tuntud õigeusu palved. Käitumine ühispalvel ja kirikus.

Heategevus

Ligimesearmastus. Kristuse kuldreegel. Halastus ja abi vajavale inimesele. Heategevuse lihtsamad vormid. Heategevus perekonnas, koolis, koguduses ja ühiskonnas.

Kirikuga ühendamine

Kirik kui usklike kogukond. Kirikuhoone ja selle osad. Ikoonid ja kiriku sümboolika. Kirikuaasta tähtsamad pühad. Käitumine kirikus.

Usuline maailmavaade

Hea ja kuri. Südametunnistus. Vabadus ja vastutus. Kümme käsku. Õndsakskiitmisel. Usk, lootus ja armastus inimese elus.

Praktiline õppeülesanne

Õppeaasta jooksul koostab õpilane ühe lihtsama iseseisva töö, esitluse või loovtöö, näiteks pühaku, kirikupüha, Pühakirja loo või heategevuse teemal.

5. 8. klassi ainekava – 1 tund nädalas, 35 tundi õppeaastas

Õpitulemused

8. klassi lõpetaja:

- mõistab Pühakirja tähtsust kristliku õpetuse allikana;
- tunneb Jeesuse Kristuse elu ja õpetuse olulisemaid sündmusi;
- mõistab valitud tähendamissõnade moraalsel tähendust;
- tunneb Püha Pärimuse peamisi avaldumisvorme;
- mõistab palve ja vaimse elu seost;
- tunneb õigeusu kiriku seitset sakramenti;
- mõistab ristimise, pihtimise ja armulaua põhilist tähendust;
- mõistab heategevuse seost kristliku usuga;
- oskab tuua näiteid heategevusest ja ligimesearmastusest;
- tunneb kiriku jumalateenistusliku elu põhimõisteid;
- oskab seostada kristlikke väärtusi suhete, perekonna ja igapäevaste valikutega.

Õppesisu

Pühakiri

Jeesuse Kristuse elu ja õpetus. Kristuse sünn ja ristimine. Jüngerid. Kristuse imed. Mäejutlus.

Valitud tähendamissõnad: halastaja samaarlane, kadunud poeg, külvaja ja talentide tähendamissõna. Kristuse ülestõusmine.

Püha Pärimus

Püha Pärimuse vormid. Pühakute elulood. Kirikuisade õpetuse üldine tähendus. Ikonid, kirikulaul ja jumalateenistus kui õigeusu pärimuse osad. Pärimuse edasiandmine põlvest põlve.

Palve

Palve kui suhtlemine Jumalaga. Isiklik ja ühine palve. Palveraamat. Sissejuhatus psaltrisse ja akafistidesse. Tähelepanelikkus palvetamisel.

Heategevus

„Kõike, mida te iganes tahate, et inimesed teile teeksid, tehke ka nendele.“ Heategevus kui kristliku armastuse väljendus. Kehalised ja vaimsed halastusteod. Abivajaja märkamine. Heategevus ja vabatahtlik tegevus.

Kirikuga ühendamine

Õigeusu kiriku seitse sakramenti. Ristimine ja salvimine. Piht. Armulaud. Abielu. Vaimulikuks pühitsemine. Haigete salvimine. Sakramentide tähendus kirikuelus.

Usuline maailmavaade

Inimese väärikus. Vaba tahe. Vastutus oma sõnade ja tegude eest. Andestamine ja leppimine. Sõprus, perekond ja usaldus. Kristlik suhtumine teistesse inimestesse.

Iseseisev töö

Õppeaasta jooksul koostab õpilane ühe referaadi, esitluse, loovtöö või väikese projekti. Teemaks võib olla näiteks pühak, sakrament, tähendamissõna, õigeusu traditsioon või heategevus.

6. 9. klassi ainekava – 1 tund nädalas, 35 tundi õppeaastas

Õpitulemused

9. klassi lõpetaja:

- mõistab Pühakirja ja Püha Pärimuse omavahelist seost;
- oskab leida ja mõtestada eakohaseid Pühakirja tekste;
- mõistab palve tähtsust inimese vaimses elus;
- tunneb õigeusu kiriku elu, jumalateenistuse ja sakramentide põhialuseid;
- mõistab kirikuga ühendamise tähendust õigeusu traditsioonis;
- mõistab usu ja heade tegude seost;
- oskab tuua näiteid heategevuse erinevatest vormidest;
- tunneb õigeusu kultuuripärandi põhijooni;
- mõistab usu, lootuse ja armastuse tähendust;

- oskab arutleda inimese vabaduse, vastutuse, südametunnistuse ja moraalsete valikute üle;
- oskab seostada kristlikke väärtusi tänapäeva eluga;
- oskab väljendada oma mõtteid usu ja väärtuste teemadel;
- oskab koostada lihtsama iseseisva töö või projekti õigeusu-valgustuslikul teemal.

Õppesisu

Pühakiri

Pühakirja tähendus kristlase elus. Vana ja Uue Testamendi seos. Evangeeliumid. Pühakirja lugemine ja mõtestamine. Valitud Pühakirja tekstide käsitlemine seoses inimese igapäevaelu ja moraalsete valikutega.

Püha Pärimus

Pühakirja ja Püha Pärimuse seos. Pärimuse edasiandmine kiriku elus. Pühakud ja kirikuisad. Ikoon, kirikulaul, jumalateenistus ja kirikupühad kui Püha Pärimuse väljendusvormid.

Palve

Palve koht kristlase elus. Isiklik ja ühine palve. Palveraamatu kasutamine. Psalmid ja akafistid. Palve, sisemine rahu ja suhtumine teistesse inimestesse.

Heategevus

Usu ja tegude seos. Ligimesearmastus. Halastuse kehalised ja vaimsed teod. Heategevuse erinevad vormid tänapäeva ühiskonnas. Vabatahtlik tegevus. Võimaluse korral osalemine kooli või koguduse heategevuslikus tegevuses.

Kirikuga ühendamine

Kirik kui vaimne kogukond. Jumalateenistus ja sakramendid. Liturgia põhiline ülesehitus. Armulaua tähendus. Kirikupühad ja kirikuaasta. Koguduse elu ja kristlase osalemine selles.

Usuline maailmavaade

Usk, lootus ja armastus. Inimese elu ja väärikus. Vabadus ja vastutus. Südametunnistus. Moraalne valik. Andestamine. Perekond ja suhted. Kristlik suhtumine ligimesse. Õigeusu maailmavaade ja inimese igapäevaelu.

Iseseisev töö või projekt

9. klassis koostab õpilane ühe eakohase iseseisva õppeülesande, referaadi, loovtöö või projekti, mis on seotud ühe või mitme õigeusu-valgustusliku läbiva teemaga.

Võimalikud teemad:

- Pühakirja tähendus inimese elus;
- Püha Pärimus ja selle vormid;
- valitud pühaku elu ja eeskuju;
- õigeusu kirikupüha;

- palve tähendus;
- heategevus ja ligimesearmastus;
- õigeusu kirik ja kultuur;
- õigeusu kultuuripärand Eestis.

7. Seos kooli õppekava läbivate teemadega

Õigeusu aluste ainekavas käsitletakse kooli eripärast tulenevaid õigeusu-valgustuslikke läbivaid teemasid järjepidevalt kõigis III kooliastme klassides.

Püha Pärimus – käsitletakse pühakute elulugude, kirikupühade, ikoonide, kirikulaulu, jumalateenistuse, kirikuisade õpetuse ning õigeusu kommete ja traditsioonide kaudu.

Pühakiri – käsitletakse Vana ja Uue Testamendi lugude, evangeeliumide, Kristuse õpetuse, tähendamissõnade ning valitud piiblitekstide lugemise ja mõtestamise kaudu.

Palve – käsitletakse isikliku ja ühise palve, tuntud õigeusu palvete, palveraamatu, psaltri, akafistide ning kirikus palvetamise tavade kaudu.

Heategevus – käsitletakse ligimesearmastuse, kuldreegli, halastustegude, abivajaja märkamise, vabatahtliku tegevuse ning võimaluse korral praktilise heategevuse kaudu.

Kirikuga ühendamise – käsitletakse kiriku, koguduse, jumalateenistuse, sakramentide, kirikuaasta, kirikupühade ja õigeusu kultuuri kaudu.

Usuline maailmavaade – käsitletakse usu, lootuse ja armastuse, inimväärikuse, vabaduse, vastutuse, südametunnistuse, moraalsete valikute, perekonna ja inimsuhete kaudu.

8. Hindamine

Hindamine on kujundav ja toetav ning lähtub õppeaine eesmärkidest ja õpitulemustest.

Hindamisel arvestatakse:

- Pühakirja ja Püha Pärimuse põhiteadmiste omandamist;
- õigeusu põhimõistete tundmist;
- oskust mõista ja selgitada õpitud teemade tähendust;
- arutlus- ja mõtlemisoskuse arengut;
- oskust seostada õpitut igapäevaelu ja kristlike väärtustega;
- aktiivset ja lugupidavat osalemist õppetöös;
- iseseisvate ülesannete, esitluste, referaatide, loovtööde ja projektide täitmist.

Hindamisel ei hinnata õpilase isikliku usu sügavust ega usuliste veendumuste olemasolu, vaid õppeaine raames omandatud teadmisi, oskusi, arutlusvõimet ja õppeülesannete täitmist.